

ВІДЗИВ

**офіційного опонента д.мед.н., проф. Березнюка В.В. на дисертацію
Кравченко Світлани Володимирівни
на тему «Підвищення ефективності сануючих операцій на середньому
вусі за допомогою комбінованої мастоїдопластики (експериментально-
клінічне дослідження)» на здобуття наукового ступеня кандидата
медичних наук 14.01.19 – оториноларингологія**

Актуальність теми дисертації

Тема дисертації, яка обрана Кравченко С.В., є актуальною, т.я. оперативні втручання за «відкритим» типом є нефізіологічними, оскільки порушується архітектоніка середнього вуха. Автор піднімає питання щодо недоліків хірургічного лікування середнього вуха по «закритому» типу без виконання мастоїдопластики у хворих на хронічний гнійний середній отит. Вона показала, що сануючі операції зі збереженням або реконструкцією задньої стінки зовнішнього слухового проходу та облітерацією мастоїдальної порожнини є ефективними і дозволяють досягти стійкого сануючого результату у оперованих хворих на хронічний гнійний середній отит. У зв'язку з цим особливого значення набуває мастоїдопластика, спрямована на ліквідацію післяопераційної порожнини.

Кращим матеріалом для мастоїдопластики є аутогенні кісткові трансплантати, що володіють високими остеогенними властивостями, проте, їх не завжди буває достатньо для закриття дефекту. Тому ведеться пошук альтернативних пластичних матеріалів, які могли б вирішити дану проблему, в загоєнні кісткового дефекту новоствореної кістковою тканиною, не завдаючи пацієнтові додаткової травми в пошуках аутокістки.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Дисертаційна робота є фрагментом галузевої наукової програми Інституту отоларингології імені проф. О. С. Коломійченка НАМН України за запланованою темою «Вивчити ефективність кохлеарної імплантації у дітей з важкою сенсоневральною приглухуватістю і глухотою різного генезу» (Номер державної реєстрації 0113U007707). Автор бере участь у виконанні зазначеної теми.

Наукова новизна отриманих результатів

Наукові положення засновані на результатах експериментального дослідження проведеного на 72 морських свинках та обстеженні 62 хворих хронічним середнім отитом за допомогою сучасних і адекватних методів дослідження до та після проведеного лікування.

Дисертантам вперше в експерименті вивчено репаративні процеси в барабанних буллах морських свинок після пересадки кісткового біоімплантата «Тутопласт[®]», та встановлено, що повноцінне заміщення кісткового біоімплантата «Тутопласт[®]» відбувається в терміни до 12 місяців.

Вперше вивчено реакцію структур внутрішнього вуха (а саме: реакцію з боку судинної смужки, нервового ганглію та сенсорних клітин) після введення кісткового біоімплантата «Тутопласт[®]» та біоактивного керамічного матеріалу «Синтекістка», а також їх суміші в булли морських свинок, та доведено, що досліджені пластичні матеріали не чинять шкідливого впливу на структури внутрішнього вуха.

Вивчено динаміку змін порогів звукосприйняття у хворих на хронічний гнійний середній отит після сануючих операцій з тришаровою мастоїдопластикою з використанням кісткового біоімплантата «Тутопласт[®]» в якості пластичного матеріалу. Встановлено, що у післяопераційному періоді у 76,8 % пацієнтів спостерігається зниження порогів звукосприйняття на мовних і високих частотах (від 5 до 30 дБ).

Теоретичне та практичне значення результатів дослідження

Автор в експерименті на лабораторних тваринах вивчила та порівняла особливості біологічних властивостей кісткового біоімплантата "Тутопласт[®]" і біоактивного керамічного матеріалу "Синтекістка" і довіла ефективність їх застосування при облітерації кісткових порожнин. Вивчила реакцію структур внутрішнього вуха після пересадки біоімплантатів і біоактивних керамічних матеріалів в булли морських свинок. Порівняльний аналіз особливостей біологічних властивостей пластичних матеріалів відбувався за даними гістологічного метода дослідження. У цьому безперечна новизна даного метода.

операцій з мастоїдопластикой, з урахуванням клініко-анатомічних особливостей соскоподібного відростка і барабанної порожнини.

Оформлення дисертації та її структура

Дисертація складається з вступу, огляду літератури, розділів власних досліджень, узагальнення результатів дослідження, висновків, списку використаних джерел. Список літературних джерел містить 267 посилань, в тому числі 156 – кирилицею, 111 – латиною.

Робота викладена державною мовою на 161 сторінках друкованого тексту, ілюстрована таблицями, малюнками. В цілому роботу оформлено у відповідності до вимог ДАК МОН України.

У вступі автор правильно визначив медико-соціальну значимість проблеми, вказав на невирішені питання. Мета роботи сформульована чітко, грамотно. Задачі дослідження відповідають обраній меті.

Розділ 1, як і належить, присвячений огляду літератури. Огляд літератури написаний на 33 сторінках, на основі значної кількості джерел інформації. Огляд написаний в аналітичному плані, із огляду літератури чітко впливає необхідність проведеного дослідження.

Розділ 2 присвячений матеріалу та методам дослідження, викладений на 21 сторінках, написаний повно, грамотно. Детально охарактеризовані групи хворих та описані методики їх клінічного дослідження. Детально описана загальна характеристика тварин та методика експериментального дослідження. Надана загальна характеристика застосованих матеріалів. Також в даному розділі описані розроблені автором показання для оптимальних методик сануючих операцій з мастоїдопластикою залежно від анатомічних особливостей будови соскоподібного відростка і барабанної порожнини.

Розділ 3 присвячений опису результатів гістологічних досліджень після підсадки біоактивного керамічного матеріалу "Синтекістка" і кісткового біоімплантата "Тутопласт[®]" в булли морських свинок, а також вивченню стану структур внутрішнього вуха після підсадки даних пластичних матеріалів та їх суміші в порожнину булли морських свинок.

В цілому розділ написаний цікаво, ґрунтовно, добре ілюстрований, містить багато нової інформації .

Розділ 4 присвячений опису клінічних груп і результатів їх лікування.

Розділ 5 присвячений аналізу та узагальненню результатів дослідження побудований згідно вимог, підводить підсумок роботи, не викликає зауважень.

Ступінь обґрунтованості та достовірності положень, висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації

Автором обґрунтована актуальність роботи, сформульовані мета і завдання дослідження, представлена наукова новизна і практична цінність роботи. Наукові положення засновані на обстеженні 62 хворих з хронічним середнім отитом за допомогою сучасних методів дослідження до і після проведеного лікування (на досить великому клінічному матеріалі). Обґрунтованість більшості практичних рекомендацій підтверджена результатами їх використання в ДУ «Інституту отоларингології ім. проф. А.С.Коломійченка НАМН України ».

Достовірність і об'єктивність забезпечена використанням сучасних, адекватних для використання поставлених завдань, методів обстеження хворих. Достовірність отриманих результатів гарантована використанням методів статистичної обробки. Всі матеріали дослідження оброблені за допомогою сучасних статистичних методів, що використовуються в медичних дослідженнях, а кількісна оцінка показників під час обробки результатів в усіх без винятку розділах досліджень дозволила пошукачеві обґрунтовано і достовірно формулювати положення роботи, висновки і давати рекомендації.

Висновки ґрунтуються на отриманих даних, логічно впливають із змісту роботи, є об'єктивними, мають наукову новизну і відповідають поставленим завданням.

Повнота викладення матеріалів дисертації в авторефераті і опублікованих працях

Автореферат за обсягом і змістом відповідає вимогам ДАК МОН України. Автореферат дисертації дає повне уявлення про методи виконання роботи,

розробку нових підходів до проблеми та повністю відображає основи змісту дисертації.

За темою дисертаційного дослідження опубліковано 9 наукових праць, з яких 2 – в іноземних виданнях, 3 - у фахових журналах, включених до переліку рекомендованих видань ДАК МОН України, 3 - тез доповідей в матеріалах конференцій Українського наукового медичного товариства лікарів оториноларингологів, отримано 1 патент на корисну модель «Спосіб мастоїдопластики у хворих на хронічний гнійний середній отит» МПК А61В 17/00 №87518 від 10. 02. 2014 року.

Недоліки дисертації щодо її змісту та оформлення.

Проте, в даній роботі є певні недоліки.

1. Стилiстичнi помилки, якi зустрiчаються в тексті (с.48, 95), можуть бути легко усунуті. Бiльшiсть зауважень зроблена автору в уснiй формi та на сторiнках роботи, але на деяких варто зупинитись.
2. В оглядi лiтератури немає чiткого акцентування на невирiшених проблемах, на пiдставi чого визначаються завдання дослідження.
3. В роздiлi 2 необхідно пояснити (стор.44) що за “сануюча операцiя зi збереженням задньої стiнки” виконана 8 пацiєнтам: це антротомiя?, тимпанопластика? Або якась iнша?

Запитання:

В роздiлi 3 з якою метою сформована група тварин зi “змiшаною” мастоїдопластикою та тутопластом i синтекiстю (стор.55)?

Однак цi зауваження не носять принциповий характер та не впливають на загальний високий науково-практичний рiвень дисертацiї.

Вiдповiднiсть роботи вимогам, якi пред’являються до дисертацiй на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук

Дисертацiйна робота написана за традицiйною, доступною для сприйняття формою, присвячена актуальнiй темi, виконана на високому

методологічному рівні, з використанням достатнього фактичного матеріалу. В ході проведення наукового дослідження автором наведені обґрунтовані висновки і практичні рекомендації, які допоможуть вирішити питання вибору хірургічного методу лікування хворих хронічним середнім отитом.

У цілому дисертація Кравченко С.В. «Підвищення ефективності сануючих операцій на середньому вусі за допомогою комбінованої мастоїдопластики (експериментально- клінічне дослідження)», є самостійною закінченою науково-дослідною роботою, виконаною на сучасному науково-методичному рівні, містить нові дані про особливості мастоїдопластики з використанням тутопласту і синтекістки, що в сукупності вирішує важливу науково-практичну задачу - підвищення ефективності хірургічної допомоги хворим з хронічним середнім отитом та має важливе значення для оториноларингології.

Актуальністю, об'ємом проведених досліджень, науковою новизною і практичним значенням, а також змістом опублікованих праць, дисертація є завершеною науковою працею та відповідає вимогам пункту 11 Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 № 567, а здобувач заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.19 – оториноларингологія.

Офіційний опонент

доктор медичних наук професор,
завідувач кафедри отоларингології

ДЗ “Дніпропетровська медична
академія МОЗ України”

В.В. Березнюк